

Metodinė rekomendacija mokytojai – Dezinformacija misinformacija ir klaidinantis turinys internete

Šios pamokos tikslas – **ugdyti mokinių medijų ir informacinį raštingumą**, stiprinti jų gebėjimą:

- kritiškai vertinti informaciją internete,
- atpažinti klaidinančio turinio formas,
- suprasti, kaip emocijos, algoritmai ir technologijos veikia jų sprendimus,
- elgtis atsakingai dalijantis informacija.

Pamoka orientuota ne į faktų „teisingumą“, o į **mąstymo procesą**.

Pamoka gali būti integruojama į:

- pilietiškumo pagrindus,
- etikos pamokas,
- lietuvių kalbą (teksto analizė),
- informatiką,
- klasės valandėles,
- projektines veiklas.

Ji taip pat tinkama:

- prevencinėms veikloms,
- medijų raštingumo savaitėms,
- tarpdisciplininiais projektams.

DARBO SU MOKINIAIS PRINCIPAI

1. Saugios aplinkos kūrimas

Dezinformacijos tema gali būti jautri, todėl svarbu:

- vengti gėdinimo,
- nevertinti mokinių politinių ar asmeninių pažiūrų,
- skatinti pagarbų dialogą.

Mokiniai turi jaustis saugūs klysti, klausti ir keisti nuomonę.

2. Ne „kas teisinga“, o „kaip mąstome“

Venkite:

- „teisingų atsakymų“ diktavimo,
- moralizavimo.

Skatinkite:

- klausimų formulavimą,
- konteksto analizę,
- šaltinių lyginimą.

PAMOKOS STRUKTŪROS REKOMENDACIJA (45–90 min)

Variantai:

45 min pamoka

- 10 min – įvadinis vaizdo įrašas + diskusija
- 20 min – teorijos skaitymas (atrinktos dalys)
- 15 min – viena praktinė užduotis + refleksija

90 min pamoka / dvi pamokos

- 15 min – įvadas + diskusija
- 35 min – teorija + pavyzdžių analizė
- 25 min – praktinės užduotys

- 15 min – apibendrinimas ir refleksija

METODAI IR VEIKLOS (REKOMENDUOJAMOS)

1. Atvejų analizė

Pateikite:

- socialinio tinklo įrašą,
- antraštę,
- vaizdo fragmentą.

Klausimai mokiniams:

- Kas sukūrė šį turinį?
 - Kokią emociją jis bando sukelti?
 - Ar pateikiami šaltiniai?
 - Kam tai gali būti naudinga?
-

2. Diskusija „Dalintis ar nesidalinti?“

Situacija:

„Gauni emocingą, šokiruojantį įrašą.“

Diskusijos kryptys:

- ką darytum pirmiausia,
 - kokios galimos pasekmės,
 - ar atsakomybė baigiasi „aš tik pasidalinau“.
-

3. Refleksinis rašymas

Mokiniai raštu atsako:

- ką naujo supratau,
- kas mane nustebino,
- ką darysiu kitaip internete.

DARBO SU SKIRTINGO AMŽIAUS MOKINIAIS YPATUMAI

7–8 klasės

- daugiau pavyzdžių,
- mažiau teorijos,
- emocijų atpažinimas.

9–10 klasės

- algoritmai,
- socialiniai burbulai,
- influenceriai.

Vyresni

- DI, deepfake,
- politinė ir socialinė dezinformacija,
- atsakomybė ir pilietiškumas.

MOKYTOJO VAIDMUO

Mokytojas šioje pamokoje:

- nėra „teisėjas“,
- yra **moderatorius**,
- padeda mokiniams mokytis mąstyti, o ne tik žinoti.

Svarbiausia – parodyti, kad **abejoti yra normalu**, o klausti – būtina.

APIBENDRINIMAS MOKYTOJUI

Ši pamoka padeda mokiniams:

- tapti sąmoningais informacijos vartotojais,
- suprasti, kad dalijimasis turi pasekmes,
- ugdyti atsparumą manipuliacijoms.



Tai ilgalaikė investicija į:

- kritinį mąstymą,
- demokratinį raštingumą,
- atsakingą skaitmeninį pilietiškumą.